

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z wniosku E. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 września 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 2 października 2014 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego
kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 2 października 2014 r. oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 11 lutego 2014 r., którym oddalono odwołanie E.K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 18 października 2013 r. odmawiającej prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony wywiódł skargę kasacyjną od tego wyroku i opierając ją na podstawie naruszenia prawa procesowego, tj. art. 476 § 2 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 477⁹ § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., wniósł o uchylenie tego wyroku i

przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z uwagi na to, że skarga jest oczywiście uzasadniona, co wynika „z uchybień procesowych Sądu Apelacyjnego, polegających na zaaprobowaniu faktu prowadzenia przez Sąd I instancji postępowania o ustalenie prawa ubezpieczonego E. K. do wcześniejszej emerytury, o której mowa w art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz w § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, z przekroczeniem zakresu kognicji Sądu Pracy – Sądu Ubezpieczeń Społecznych, określonej w art. 476 § 2 k.p.c. w związku z art. 477⁹ k.p.c., determinowanej treścią zaskarżonej decyzji (jej sentencji i uzasadnienia) oraz treścią wniesionego odwołania”.

Organ rentowy w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, względnie oddalenie oraz o zasądzenie od ubezpieczonego kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone nią orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób oczywisty narusza

prawo. Oczywiście naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna natychmiast, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437); oczywiście naruszenie prawa przez zaskarżony wyrok jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy jest ono z góry widoczne dla każdego prawnika, bez potrzeby głębszej analizy prawniczej, gdy jest zupełnie pewne i nie może ulegać żadnej wątpliwości; gdy podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i analizy czynności sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538); gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). W razie powołania się na przesłankę skargi kasacyjnej przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący powinien przytoczyć argumenty świadczące o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Pojęcie „oczywistości” mieści się w sferze obiektywnej i łączy się z powinnością wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia prawa są w sposób oczywisty uzasadnione, bez dokonywania głębszej analizy prawniczej.

Tego rodzaju argumentacji brak jest we wniosku o przyjęcie skargi w niniejszej sprawie do rozpoznania. Przede wszystkim zauważyć bowiem należy, pomijając nawet fakt nieprzytoczenia jako podstawy kasacyjnej naruszenia art. 378 § 1 k.p.c., że ubezpieczony w apelacji od wyroku Sądu pierwszej instancji sporządzonej przez profesjonalnego pełnomocnika powołał się jedynie na „sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez pominięcie faktu, że Zakład [x] T. był następcą prawnym B., który wystawił dla wnioskodawcy prawidłowe świadectwo pracy, którą w takim samym charakterze i czasie pracy wykonywał wnioskodawca u następcy prawnego oraz przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów przez dowolne przyjęcie, że praca w szczególnych warunkach nie była podstawową częścią pracy wnioskodawcy w

Z[x]T. – T.”, nie zarzucając naruszenia art. 476 § 2 k.p.c. w związku z art. 477⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy w mającej moc zasady prawnej uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (OSNC 2008 nr 6, poz. 55) przyjął zaś, iż sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Oznacza to, że sąd ten nie bada i nie rozważa innych niż podniesione w apelacji możliwych naruszeń prawa procesowego przez sąd pierwszej instancji (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r., II PK 7/08, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 283).

Sąd drugiej instancji ma natomiast obowiązek zbadania sprawy pod kątem prawidłowej wykładni i zastosowania prawa materialnego, niezależnie od zarzutów apelacyjnych w tym zakresie, co biorąc pod uwagę charakter spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych nakłada obowiązek zweryfikowania w postępowaniu sądowym wszystkich przesłanek ustawowo wymaganych do ustalenia spornych uprawnień, a nie tylko wskazanych w decyzji organu rentowego (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2014 r., I UK 49/14, LEX nr 1538422, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2009 r., II UK 138/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 192).

Z powyższego wynika, że Sąd pierwszej instancji nie przekroczył zakresu swojej kognicji, badając spełnienie przez ubezpieczonego wszystkich warunków uprawniających do emerytury (w tym posiadania przez niego wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych), a Sąd odwoławczy nie miał żadnych podstaw do zajęcia stanowiska odnośnie do takiego sposobu procedowania w sprawie, bowiem w apelacji nie podniesiono dotyczących tej kwestii zarzutów naruszenia prawa procesowego. Tym samym brak jest przesłanek do stwierdzenia, że skarga kasacyjna mogłaby zostać z tej przyczyny uznana za oczywiście uzasadnioną.

Skarżący nie zdołał wykazać więc, że jego skarga jest oczywiście uzasadniona, wobec czego Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c.).

